

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 211/2005 НА КОМИСИЯТА

от 4 февруари 2005 година

за изменение на Регламент (ЕО) № 1725/2003 относно приемането на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета относно Международни стандарти за финансова отчетност (МСФО) 1 и 2 и Международни счетоводни стандарти (МСС) № 12, 16, 19, 32, 33, 38 и 39

(Текст от значение за ЕИП)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. относно прилагането на международните счетоводни стандарти¹, и по-специално член 3, параграф 1 от него,

като има предвид, че:

(1) С Регламент (ЕО) № 1725/2003 на Комисията² бяха приети някои международни стандарти и разяснения, които съществуваха към 1 септември 2002 г.

(2) На 19 февруари 2004 г. Съветът по Международните счетоводни стандарти (СМСС) публикува Международен стандарт за финансова отчетност (МСФО) 2 “Плащане на базата на акции”. МСФО 2 за първи път въвежда изискването дружествата да отразяват в отчетите си за приходите и разходите последствията от транзакциите с плащане на база акции, включително разходите, свързани със транзакции, при които на ръководството и работниците и служителите се предоставят опции за акции. Досега транзакции, при които на работниците и служителите се предоставят опции за акции, не се признаваха в отчетите за приходите и разходите на дружеството, а се оповестяваха в бележките, като не оказваха влияние върху отчитането на нетните печалби пред капиталовите пазари.

(3) Консултацията с технически експерти в областта потвърждава, че МСФО 2 отговаря на техническите критерии за приемане, установени в член 3 от Регламент (ЕО) № 1606/2002, и по-специално – на изискването да способства за европейското обществено благо.

(4) МСФО 2 не посочва кои методи за оценка следва да се използват. Вместо това, той само описва факторите, които следва да се вземат предвид като минимум, когато се взема предвид справедливата стойност на плащанията, базиращи се на акции. Това се прави нарочно, за да не се попречи на

¹ ОВ L 243, 11.9.2002 г., стр. 1.

² ОВ L 261, 13.10.2003 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 2238/2004 (ОВ L 394, 31.12.2004 г., стр. 1).

разработването на подходящи техники за оценка, които засега не съществуват за всички форми на плащания на базата на акции (напр. нетъргуеми дългосрочни стокови опции, предоставяни на работници и служители). Възможно е в бъдеще да се разработят нови, алтернативни методи, които да отговорят на потребностите на дружествата, одиторите и инвеститорите. В частност, новорегистрирани на борси дружества или дружества, които не разполагат с достатъчна история, могат да изпитат затруднения в оценяването на бъдещите цени на акциите.

(5) Комисията отчете критиките относно сложността на МСФО 2 Плащане на базата на акции, които бяха отправени от различни заинтересовани страни по време на процеса на консултации. Комисията съзнава оставащите нерешени технически въпроси на този стандарт и свързаните с него опасения относно икономическото им въздействие. Комисията отчита, че с оглед на потенциалното въздействие, като например – върху схемите за предоставяне на стокови опции на работници и служители, както и възможните последици за конкурентоспособността на дружествата от ЕС, прилагането му следва да бъде обект на редовен мониторинг. Утвърждаването му, обаче, е в интерес на европейските капиталови пазари и европейските инвеститори. Следователно Комисията ще наблюдава бъдещите въздействия от МСФО 2 върху европейските дружества и ще преразгледа приложимостта на стандарта в срок не по-късно от юли 2007 г.

(6) Комисията припомня, че Регламент (ЕО) № 1606/2002 (Регламентът за МСС) от 19 юли 2002 г. изисква за всяка финансова година, започваща на или след 1 януари 2005 г., дружествата, които се регулират от законодателството на държава - членка, да изготвят своите консолидирани отчети в съответствие с международните счетоводни стандарти, приети съгласно процедурата, определена в член 6, параграф 2, ако на датата на балансовия им отчет техните ценни книжа са приети за търгуване на регулиран пазар в която и да било държава - членка по смисъла на член 1, параграф 13 от Директива 93/22/ЕИО на Съвета от 10 май 1993 г. относно инвестиционните услуги в областта на ценните книжа³.

(7) Приемането на МСФО 2 предполага, като последствие, да се извършат изменения на други международни счетоводни стандарти, за да се гарантира съответствие между отделните международни счетоводни стандарти. Тези така произтичащи изменения засягат Международен стандарт за финансова отчетност (МСФО) № 1, Международни счетоводни стандарти (МСС) № 12, 16, 19, 32, 33, 38 и 39.

(8) Следователно Регламент (ЕО) № 1725/2003 следва да бъде съответно изменен.

(9) Мерките, предвидени в настоящия регламент са в съответствие със становището на Регулаторния счетоводен комитет,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

³ ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 27. Директива, последно изменена с Директива 2002/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 35, 11.2.2003 г., стр. 1).
32005R0211- ЦПР-редактиран

Приложението към Регламент (ЕО) № 1725/2003 се изменя, както следва:

1. В приложението към Регламент (ЕО) № 1725/2003 се добавя Международен стандарт за финансова отчетност (МСФО) 2 Плащане на базата на акции;
2. Приемането на МСФО 2 предполага, като следствие, да се извършат изменения и допълнения на МСФО 1, на Международни счетоводни стандарти (МСС) № 12, 16, 19, 32, 33, 38 и 39, за да се постигне съответствие между отделните международни счетоводни стандарти;
3. Текстът, който се добавя, е установен в приложението към настоящия регламент.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на третия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави - членки.

Съставено в Брюксел на 4 февруари 2005 година.

За Комисията:

Charlie McCREEVY

Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

МЕЖДУНАРОДНИ СТАНДАРТИ ЗА ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ

№	МСФО 2
Заглавие	“Плащане на базата на акции”

Възпроизвеждането е разрешено на територията на Европейското икономическо пространство. Всички съществуващи права запазени извън територията на ЕИП, с изключение на правото на възпроизвеждане за лично ползване или за други цели на честна сделка. Допълнителна информация може да се получи от СМСС на адрес www.iasb.org.uk

МЕЖДУНАРОДЕН СТАНДАРТ ЗА ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ 2

Плащане на базата на акции

РЕЗЮМЕ

	Параграфи
Цел	1
Обхват	2 - 6
Признаване	7 - 9
Транзакции с плащане на базата на акции, разплащани в капиталови инструменти	10 - 29
Преглед	10 - 13
Транзакции, при които се получават услуги	14 - 15
Транзакции, оценявани чрез препратка към справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти	16 - 25
Определяне на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти	16 - 18
Третиране на условията за пораждане на права	19 - 21
Третиране на условията за презареждане	22
След датата на пораждане на права	23
Ако справедливата стойност на капиталовия инструмент не може да се оцени надеждно	24 - 25
Изменения в сроковете и условията, при които са били предоставени капиталовите инструменти, включително обезсилване и разплащане	26 - 29
Транзакции с плащане на базата на акции, разплащани с парични средства	30 - 33
Транзакции с плащане на базата на акции с алтернативи за разплащане с парични средства	34 - 43
Транзакции с плащане на базата на акции, при които условията на договорената схема предоставят на контрагента възможност за избор по отношение на разплащането	35 - 40
Транзакции с плащане на базата на акции, в които условията на договорената схема предоставят на предприятието възможност за избор по отношение на разплащането	41 - 43
Оповестяване	44 - 52
Преходни разпоредби	53 - 59
Дата на влизане в сила	60

ЦЕЛ

1. Целта на настоящия МСФО е да специфицира финансовото отчитане на едно предприятие, когато то извършва сделка с плащане на базата на акции. По - конкретно, той изисква от предприятието да отрази в своята печалба или загуба и във финансовото си състояние последствията от транзакциите за плащане на базата на акции, включително разходите, свързани със транзакции, в които на работниците и служителите се предоставят опции за акции.

ОБХВАТ

2. Предприятието прилага настоящия МСФО при отчитането на всички трансакции с плащане на базата на акции, включително:

а) трансакции с плащане на базата на акции, разплащани чрез издаване на капиталови инструменти, при които предприятието получава стоки или услуги като насрещна престация за капиталови инструменти на самото предприятие (включително акции и опции за акции);

б) трансакции с плащане на базата на акции, разплащани с парични средства, при които предприятието придобива стоки или услуги, като поема задължения към доставчика на тези стоки или услуги за суми, базирани на цената (или стойността) на акциите на предприятието или на други капиталови инструменти на предприятието;

и

в) трансакции, при които предприятието получава или придобива стоки или услуги и при които условията на договорената схема предоставят или на предприятието, или на доставчика на тези стоки или услуги възможност за избор дали предприятието да уреди сделката с парични средства (или други активи), или чрез емитиране на капиталови инструменти;

с изключение на посоченото в параграфи 5 и 6.

3. По смисъла на настоящия МСФО прехвърлянето на капиталови инструменти на предприятието от негови акционери на лица, които са доставили стоки или услуги на предприятието (включително работници и служители), представляват трансакции с плащане на базата на акции, освен когато прехвърлянето очевидно е за цели, различни от плащане за стоки или услуги, доставени на предприятието. Това важи също и за прехвърлянето на капиталови инструменти на предприятието - майка или капиталови инструменти на друго предприятие в същата група към страни, които са доставили стоки или услуги на предприятието.

4. По смисъла на настоящия МСФО сделка с работник или служител (или с друго лице), в качеството му на притежател на капиталови инструменти на предприятието, не представлява сделка с плащане на базата на акции. Например, ако дадено предприятие даде на всички притежатели на даден клас от неговите капиталови инструменти правото да придобият допълнителни капиталови инструменти на предприятието на цена, по-ниска от справедливата стойност на тези капиталови инструменти и работник и служител получи такова право, защото е притежател на капиталови инструменти от въпросния клас, предоставянето или упражняването на това право не е предмет на изискванията на настоящия МСФО.

5. Както е отбелязано в параграф 2, настоящият МСФО се прилага спрямо трансакции с плащане на базата на акции, при които предприятието придобива или получава стоки или услуги. Стоките включват материални запаси, консумативи, имоти, заводи и оборудване, нематериални активи и други нефинансови активи. Въпреки това, предприятието не може да прилага този МСФО за трансакции, при които то придобива стоки като част от нетните активи, придобити при бизнес комбинация, за които се прилага МСФО 3 "Бизнес 32005R0211- ЦПР-редактиран

комбинации”. Следователно капиталови инструменти, емитирани при бизнес комбинация в замяна на получаване на контрол върху придобиваното предприятие, не попадат в обхвата на настоящия МСФО. Въпреки това, капиталовите инструменти, които са предоставени на работници и служители на придобиваното предприятие в качеството им на работници и служители (напр. в замяна за продължителен стаж), попадат в обхвата на настоящия МСФО. По подобен начин обезсилването, замяната или друг вид промяна на договорена схема за плащане на базата на акции поради бизнес комбинация или друг вид капиталово реструктуриране се отчитат в съответствие с настоящия МСФО.

6. Настоящият МСФО не се прилага за трансакции с плащане на базата на акции, при които предприятието получава стоки или услуги по договор в обхвата на параграфи 8 - 10 от МСС 32 Финансови инструменти : оповестяване и представяне (преработен през 2003 г.) или параграфи 5 - 7 от МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценка (преработен през 2003 г.).

ПРИЗНАВАНЕ

7. Предприятието признава получените или придобити стоки или услуги по трансакции с плащане на базата на акции, когато добие стоките или получи услугите. Предприятието признава съответно увеличение на собствения капитал, ако стоките или услугите са получени при сделка с плащане на базата на акции, разплащана чрез капиталови инструменти, или пасив, ако стоките или услугите са били придобити в сделка с плащане на базата на акциите, разплащана с парични средства.

8. Когато стоките или услугите, получени или придобити при сделка за плащане на базата на акции, не отговарят на условията за признаване като активи, те се признават като разходи.

9. Обикновено разход възниква при потреблението на стоки или услуги. Например, услугите обикновено се употребяват незабавно, в който случай се признава разход с предоставянето на услугата от контрагента. Стоките могат да бъдат употребявани през известен период от време или, в случая с материалните запаси, да бъдат продадени на по-късна дата, в който случай се признава разход, когато стоките бъдат употребени или продадени. Въпреки това, понякога е необходимо да се признае разход, преди стоките или услугите да бъдат употребени или продадени, тъй като не отговарят на условията за признаване като актив. Например, дадено предприятие може да придобие стоки като част от изследователски етап на проект за разработване на нов продукт. Въпреки, че тези стоки да не са употребени, те могат да не отговарят на условията за признаване като актив съгласно приложимия МСФО.

ТРАНЗАКЦИИ С ПЛАЩАНЕ НА БАЗАТА НА АКЦИИ, РАЗПЛАЩАНИ СЪС СОБСТВЕНИ КАПИТАЛОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Преглед

10. За трансакции с плащане на базата на акции, разплащани със собствени капиталови инструменти, предприятието оценява получените стоки или услуги и съответното увеличение на собствения капитал директно, по справедливата стойност на получените стоки или услуги, освен ако тази справедлива стойност не

32005R0211- ЦПР-редактиран

може да се оцени надеждно. Ако предприятието не може да направи надеждна приблизителна оценка на справедливата стойност на получените стоки или услуги, предприятието оценява тяхната стойност и съответното увеличение на собствения капитал косвено, чрез позоваване на справедливата стойност⁴ на предоставените собствени капиталови инструменти.

11. За да приложи изискванията на параграф 10 за транзакции с работници и служители и други лица, предоставящи аналогични услуги⁵, предприятието определя справедливата стойност на получените услуги чрез позоваване на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти, тъй като обикновено не е възможно да се установи надеждно справедливата стойност на получените услуги, както е посочено в параграф 12. Справедливата стойност на тези капиталови инструменти се оценява към датата на споразумението за предоставяне.

12. Обикновено акции, опции за акции или други капиталови инструменти се предоставят на работници и служители като част от техния пакет на възнаграждение, в допълнение към заплатата в парични средства и други доходи на работниците и служителите. Обикновено не е възможно да се оценят директно услугите, получени срещу конкретни компоненти на пакета на възнаграждение на работниците и служителите. Може също да не е възможно да се оцени справедливата стойност на общата сума на пакета на възнаграждение самостоятелно, без да се оцени директно справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти. Освен това акции или опции за акции понякога се предоставят по-скоро като част от схема за материално стимулиране, отколкото като част от основното възнаграждение, например като стимул за работниците и служителите да останат на работа в предприятието или като награда за техните усилия за повишаване резултатите на предприятието. Като предоставя акции или опции за акции в допълнение към другото възнаграждение, предприятието плаща допълнително възнаграждение, за да получи допълнителни ползи. Приблизителната оценка на справедливата стойност на тези допълнителни ползи вероятно би била трудно определяема. Поради трудността да се оцени директно справедливата стойност на получените услуги, предприятието оценява справедливата стойност на услугите, получени от работника или служителя, чрез позоваване на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти.

13. За да се приложат изискванията на параграф 10 към транзакции с лица, различни от работниците и служителите, съществува презумпция, подлежаща на отхвърляне, че справедливата стойност на получените стоки или услуги може да се оцени надеждно. Тази справедлива стойност се измерва към датата, на която предприятието се сдобива със стоката или контрагентът предоставя услугата. В редки случаи, ако предприятието отхвърли презумпцията, тъй като не може да оцени надеждно справедливата стойност на получените стоки или услуги, то

⁴ Настоящият МСФО използва израза „чрез позоваване на“, а не „по“, тъй като транзакцията в крайна сметка се оценява чрез умножаването на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти, оценени на датата, определена в параграф 11 или 13 (който от двата е приложим), по броя на капиталовите инструменти, които пораждат права, както е обяснено в параграф 19.

⁵ В останалата част от настоящия МСФО всички позовавания на работници и служители включват и други лица, предоставящи аналогични услуги.

оценява получените стоки или услуги и съответстващото увеличение на капитала косвено, чрез позоваване на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти, оценени към датата, на която предприятието добива стоките или контрагентът предоставя услугите.

Транзакции, при които се получават услуги

14. Ако предоставените капиталови инструменти пораждат права незабавно, контрагентът не е длъжен да има определен трудов стаж, преди да получи безусловно право на собственост върху тези капиталови инструменти. При отсъствие на доказателства за обратното, предприятието приема, че услугите, предоставени от контрагента като насрещна престация за капиталовите инструменти, са получени. В този случай, на датата на споразумението за предоставянето предприятието признава изцяло получените услуги със съответното увеличение на собствения капитал.

15. Ако предоставените капиталови инструменти не пораждат права, докато контрагентът не навърши определен период на трудов стаж, предприятието приема, че услугите, които предстои да бъдат предоставени от контрагента като насрещна престация за тези капиталови инструменти, ще бъдат получени в бъдеще, през периода на пораждане на предоставените права. Предприятието отчита тези услуги, докато те биват предоставяни от контрагента през периода на пораждане на предоставените права, със съответното увеличение на собствения капитал. Например:

а) ако на работника или служителя бъдат предоставени опции за акции с условие навършване на стаж от три години, то предприятието приема, че услугите, които ще бъдат предоставяни от работниците и служителите като насрещна престация опциите за акции, ще бъдат получени в бъдеще, през този тригодишен срок на пораждане на предоставените права.

б) ако на работник или служител са предоставени опции за акции с условие за постигане на определени резултати и оставане на работа в предприятието докато не бъде изпълнено условието за резултатите, като продължителността на периода на пораждане на предоставените права варира в зависимост от това, кога ще бъде изпълнено условието за резултатите, предприятието приема, че услугите, които ще бъдат предоставени от работниците и служителите като насрещна престация за опциите за акции, ще бъдат получени в бъдеще през очаквания период на пораждане на предоставените права. Предприятието оценява продължителността на очаквания период на пораждане на предоставените права към датата на споразумението за предоставяне, въз основа на най-вероятния изход от условието за резултати. Ако условието за резултати е пазарно условие, приблизителната оценка на продължителността на очаквания период на пораждане на предоставените права отговаря на предположенията, използвани при изготвянето на приблизителната оценка на справедливата стойност на предоставените опции и не се преработва на по-късен етап. Ако условието за резултати не е пазарно условие, предприятието преразглежда приблизителната си оценка за продължителността на периода на пораждане на предоставените права, ако е необходимо, ако последваща информация показва, че продължителността на периода на пораждане на предоставените права се различава от предварителните приблизителни оценки.

Транзакции, оценявани чрез позовавания на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти

Определяне на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти

16. За транзакции, оценявани чрез позоваване на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти, предприятието оценява справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти към датата на оценяването, въз основа на пазарните цени, ако има такива, като взема предвид сроковете и условията, при които са били предоставени тези капиталови инструменти (съгласно изискванията на параграфи 19 - 22).

17. Ако няма такива пазарни цени, предприятието прави приблизителна оценка на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти, използвайки техника на оценяване, за да определи каква би била цената на тези капиталови инструменти към датата на оценяване при честна сделка между информирани и желаещи страни. Техниката на оценяване отговаря на общоприетите методологии за определяне на цената на финансови инструменти и обхваща всички фактори и предположения, които информирани и желаещи участници на пазара биха взели предвид при определяне на цената (съгласно изискванията на параграфи 19 - 22).

18. Допълнение Б съдържа по-нататъшни насоки за оценяването на справедливата стойност на акции и опции за акции, като набляга на специфичните срокове и условия, които са общи характеристики на предоставянето на акции и опции за акции на работници и служители.

Третиране на условията за поражение на права

19. Предоставянето на капиталови инструменти може да бъде поставено под условие като се определят конкретни условия за поражение на права. Например, предоставянето на акции или опции за акции на работник или служител обикновено се поставя под условието работникът и служителят да останат на работа в предприятието за определен период от време. Може да има условия за постигане на резултати, които трябва да бъдат удовлетворени, като например предприятието да постигне определен ръст на печалбите или определено повишаване на цената на акциите на предприятието. Условията за поражение на права, които не са пазарни условия, не се взимат предвид при намиране на приблизителната справедлива стойност на акциите или опциите за акции към датата на оценяване. Вместо това се взимат предвид условията за поражение на права, като се коригира броят на капиталовите инструменти, включени в оценката на размера на сделката, така че в крайна сметка сумата, призната за получените стоки или услуги като насрещна престация за предоставените капиталови инструменти, се базира на броя на капиталовите инструменти, които в крайна сметка пораждаат права. Следователно, на кумулативна база, не се признава сума за получените стоки или услуги, ако предоставените капиталови инструменти не пораждаат права, тъй като не отговарят на условие за поражение на права, напр. контрагентът не успее на навърши определен трудов стаж или не е изпълнено условие за ниво на резултати на трудово изпълнение, съгласно изискванията на параграф 21.

20. За да приложи изискванията на параграф 19, предприятието трябва да признае

32005R0211- ЦПР-редактиран

сума за получените стоки или услуги през периода на пораждане на предоставените права, основана на най-добрата налична приблизителна оценка на броя на капиталовите инструменти, които се очаква да породят права и да преработи приблизителната оценка, ако е необходимо, когато последващата информация покаже, че броят на капиталовите инструменти, които се очаква да породят права, се различава от предходните приблизителни оценки. На датата на пораждане на права, предприятието преработва приблизителната оценка, за да се изравни с броя на капиталовите инструменти, които в крайна сметка са породили права, съгласно изискванията на параграф 21.

21. Пазарните условия, като целева цена на акция, поставена като условие за пораждането (или възможността за упражняване) на правата, се взимат предвид, когато се прави приблизителна оценка на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти. Следователно за предоставянето на капиталови инструменти с пазарни условия предприятието признава стоките или услугите, получени от контрагент, който отговаря на всички останали условия за пораждане на права (напр. услуги, получени от работник или служител, който остава на работа за определения период от време), независимо дали това пазарно условие е изпълнено или не.

Третиране на разпоредбата за презареждане

22. За опции с разпоредба за презареждане, разпоредбата за презареждане не се взема предвид при изготвянето на приблизителна оценка на справедливата стойност на предоставените опции към датата на оценяване. Вместо това, опцията за презареждане се отчита като предоставяне на нова опция, ако и когато в последствие се предостави опция за презареждане.

След датата на пораждане на права

23. След като е признало получените стоки или услуги в съответствие с параграфи 10 - 22, както и съответно увеличение на собствения капитал, предприятието не може да прави последващи корекции на общата сума на собствения капитал след датата на пораждане на права. Например, предприятието не може в последствие да сторнира сумата, призната за получените услуги от работник или служител, ако породилите права капиталови инструменти по-късно бъдат загубени или, в случай с опции за акции, опциите не бъдат упражнени. Въпреки това, това изискване не пречи на предприятието да признае прехвърляне в рамките на собствения капитал, т.е. прехвърляне от един компонент на собствения капитал към друг.

Ако справедливата стойност на капиталовия инструмент не може да бъде оценена надеждно

24. Изискванията на параграфи 16 - 23 се прилагат, когато предприятието е задължено да оценява сделка с плащане на базата на акции чрез препратка към справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти. В редки случаи предприятието може да не е в състояние да оцени надеждно справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти към датата на оценяване, в съответствие с изискванията на параграфи 16 - 22. Само в такива редки случаи, вместо това предприятието:

а) да оцени капиталовите инструменти по тяхната вътрешно присъща стойност,

32005R0211- ЦПР-редактиран

първоначално към датата, на която предприятието добива стоките или контрагентът предоставя услугите, и в последствие, към всяка отчетна дата и към датата на окончателно разплащане, като всяка промяна на вътрешно присъщата стойност се признава в печалбата или загубата. За предоставянето на опции за акции, договорената схема за плащане на базата на акции е окончателно разплатена, когато опциите бъдат упражнени, загубени (напр. при прекратяване на правоотношенията на наемане), или изтекат (напр. в края на валидността на опцията).

б) да признае получените стоки или услуги на база на броя на капиталовите инструменти, които в крайна сметка пораждат права или, (когато е приложимо) които в крайна сметка са упражнени. За да приложи това изискване към опции за акции например, предприятието признава получените стоки или услуги през периода на пораждаване на предоставените права, ако има такива, в съответствие с параграф 14 и 15, само че изискванията на параграф 15б) по отношение на пазарно условие не важат. Сумата, призната за получените стоки или услуги през периода на пораждаване на предоставените права, се базира на броя на опциите за акции, които се очаква да породят права. Предприятието преработва тази приблизителна оценка, ако е необходимо, ако последваща информация покаже, че броя на опциите за акции, които се очаква да породят права, се различава от предходните приблизителни оценки. На датата на пораждаване на права, предприятието преработва приблизителната оценка, така че да се равни с броя на капиталовите инструменти, които в крайна сметка са породили права. След датата на пораждаване на права, предприятието сторнира признатата сума за получените стоки или услуги, ако по-късно опциите за акции бъдат загубени или изтекат в края на валидността на опцията за акции.

25. Ако предприятие прилага параграф 24, не е необходимо да прилага параграфи 26 - 29, тъй като всяко изменение на сроковете и условията, при които са предоставени капиталовите инструменти, ще бъде взето предвид при прилагането на метода на вътрешно присъщата стойност, установен в параграф 24. Въпреки това, ако предприятието разплати предоставяне на капиталови инструменти, към което е бил приложен параграф 24:

а) ако разплащането се извърши през периода на пораждаване на предоставените права, предприятието отчита разплащането като ускорение на пораждаване на права, и следователно незабавно признава сумата, която би била призната в противен случай за получени услуги през остатъка от периода на пораждаване на предоставените права.

б) всяко плащане, извършено при разплащането, се отчита като обратно закупуване на капиталови инструменти, т.е. като намаление на собствения капитал, освен до степента, до която плащането надвишава вътрешно присъщата стойност на капиталовите инструменти, оценени към датата на обратно закупуване. Всяко такова превишение се признава за разход.

Изменения в сроковете и условията, при които са били предоставени капиталовите инструменти, включително обезсилване и разплащане

26. Предприятието може да измени условията, при които са били предоставени капиталовите инструменти. Например, то може да намали цената на упражняване на опциите, предоставени на работници и служители (т.е. промяна в 32005R0211- ЦПР-редактиран

цената на опциите), което повишава справедливата стойност на тези опции. Изискванията на параграфи 27 - 29 за отчитане на ефектите от измененията се изразяват в контекста на транзакциите с плащане на базата на акции с работниците и служителите. Въпреки това, изискванията трябва да се прилагат също и към транзакции с плащане на базата на акции с лица, различни от работниците и служителите, които се оценяват чрез препратка към справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти. В този случай всяко позоваване на параграфи 27 - 29 към датата на споразумението за предоставяне ще се отнася към датата, на която предприятието добива стоките или контрагентът предоставя услугите.

27. Предприятието признава, като минимум, получените услуги, оценени по справедлива стойност на предоставените капиталови инструменти към датата на споразумението за предоставяне освен когато тези капиталови инструменти не пораждат права, тъй като не отговарят на условие за пораждаване на права (различно от пазарно условие), поставено към датата на споразумението за предоставяне. Това се прилага независимо от всякакви изменения на сроковете и условията, при които са били предоставени капиталовите инструменти, или обезсилването или разплащането на това предоставяне на капиталови инструменти. Освен това предприятието признава ефектите от измененията, които повишават общата справедлива стойност на договорената схема за плащане на базата на акции или по друг начин носят полза на работника или служителя. Насоки за прилагането на настоящото изискване са предоставени в допълнение Б.

28. Ако дадено предприятие обезсили или разплати предоставяне на капиталови инструменти през периода на пораждаване на предоставените права (различно от предоставяне, обезсилено чрез загуба, когато не са изпълнени условията за пораждаване на права):

а) предприятието отчита обезсилването или разплащането като ускорено пораждаване на права, и следователно незабавно признава сумата, която би била призната в противен случай за получени услуги през остатъка от периода на пораждаване на предоставените права.

б) всяка сума, платена на работник или служител при обезсилването или разплащането се отчита като обратно изкупуване на капиталов дял, т.е. като приспадане от собствения капитал, освен до степента, до която плащането превишава справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти, оценени към датата на обратното изкупуване. Всяко такова превишение се признава за разход.

в) Ако на работника или служителя са предоставени нови капиталови инструменти и на датата, на която са предоставени тези нови капиталови инструменти, предприятието идентифицира новите предоставени капиталови инструменти като капиталови инструменти, подменящи обезсилени капиталови инструменти, предприятието отчита предоставянето на заменящите капиталови инструменти по същия начин, както изменението на първоначалното предоставяне на капиталови инструменти, в съответствие с параграф 27 и насоките от допълнение Б. Нарастването в предоставената справедлива стойност представлява разликата между справедливата стойност на заменящите капиталови инструменти и нетната справедлива стойност на обезсилените капиталови инструменти, към датата, на която се предоставят заменящите капиталови

инструменти. Нетната справедлива стойност на обезсилените капиталови инструменти е тяхната справедлива стойност непосредствено преди обезсилването, намалена със сумата на всяко плащане, извършено на работника или служителя при обезсилване на капиталовите инструменти, което се отчита като намаление на собствения капитал в съответствие с буква б) по-горе. Ако предприятието не идентифицира нови капиталови инструменти, предоставени като капиталови инструменти, заменящи обезсилените капиталови инструменти, предприятието отчита тези нови капиталови инструменти като ново предоставяне на капиталови инструменти.

29. Ако предприятието изкупи обратно капиталови инструменти, породили права, плащането, извършено към работника или служителя, се отчита като намаление на собствения капитал, освен до степеня, до която това плащане надвишава справедливата стойност на обратно закупените капиталови инструменти, оценени към датата на обратно закупуване. Всяко такова превишаване се признава за разход.

ТРАНЗАКЦИИ С ПЛАЩАНЕ НА БАЗАТА НА АКЦИИ, РАЗПЛАЩАНИ В ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

30. За транзакции с плащане на базата на акции, разплащани в парични средства, предприятието оценява придобитите стоки или услуги и поетото задължение по справедливата стойност на задължението. Докато задължението не бъде разплатено, предприятието трябва да оценява отново справедливата стойност на задължението към всяка отчетна дата и към датата на разплащането му, като всякакви промени в стойността се признават в печалба или загуба за периода.

31. Например, предприятие може да предостави на работниците и служителите права, свързани с повишението на цената на акциите, като част от техния пакет на възнаграждение, при което работниците и служителите имат право на бъдещо парично плащане (а не на капиталови инструменти) на базата на увеличението в цената на акциите на предприятието от определено равнище нагоре за определен период от време. Или предприятието може да предостави на наетите си лица правото да получат бъдещо парично плащане като им предостави право на акции (включително акции, които ще бъдат емитирани след упражняването на опции за акции), които подлежат на обратно закупуване, било то задължително (напр. при прекратяване на правоотношенията на наемане), или по избор на работника или служителя.

32. Предприятието признава получените услуги и задължението да плати за тези услуги заедно с предоставянето на услугите от работниците и служителите. Например, някои права за възползване от повишението на цената на акциите пораждат права незабавно, и следователно работниците и служителите не са длъжни на навършват определен стаж, за да имат право на парично плащане. При отсъствие на доказателства за противното, предприятието приема, че услугите, предоставени от работниците и служителите в замяна на права за възползване от повишението на цената на акциите, са получени. Така предприятието признава незабавно получените услуги и задължението да плати за тях. Ако правата за възползване от повишението на цената на акциите не пораждат права, докато работниците и служителите не навършат определен стаж, предприятието признава получените услуги и задължението да плати за тях в хода на предоставянето на

услуги от работниците и служителите през този период.

33. Задължението се оценява, първоначално и към всяка отчетна дата докато не бъде разплатено, по справедливата стойност на правата за възползване от повишението на цената на акциите, като се прилага модел за определяне цената на опции, като се взимат предвид сроковете и условията при които са предоставени правата за възползване от повишението на цената на акциите и степента, до която наетите лица са предоставяли услуги до момента.

ТРАНЗАКЦИИ С ПЛАЩАНЕ НА БАЗАТА НА АКЦИИ С АЛТЕРНАТИВИ ЗА РАЗПЛАЩАНЕ С ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

34. При транзакции с плащане на базата на акции, при които условията на договорената схема предоставят или на предприятието, или на контрагента възможност за избор дали предприятието да разплати сделката в парични средства (или други активи) или чрез емитиране на капиталови инструменти, предприятието отчита тази сделка или компонентите на сделката като сделка с плащане на базата на акции, разплащана в парични средства ако и до степента, до която предприятието е поело задължение да се разплати в парични средства или други активи, или като сделка с плащане на базата на акции, разплащана с капиталови инструменти, ако и до степента, до която не е поето такова задължение.

Транзакции с плащане на базата на акции, при които условията на договорената схема предоставят на контрагента възможност за избор по отношение на разплащане

35. Ако предприятието е дало на контрагента правото на избор дали сделката с плащане на базата на акции да бъде разплатена с парични средства⁶ или чрез емитиране на капиталови инструменти, предприятието е предоставило съставен финансов инструмент, който включва дългов компонент (т.е. правото на контрагента да изиска плащане в парични средства) и капиталов компонент (т.е. правото на контрагента да изиска разплащане с капиталови инструменти вместо с парични средства). За транзакции с лица, различни от работници и служители, при които справедливата стойност на получените стоки или услуги се оценява директно, предприятието оценява капиталовия компонент на съставния финансов инструмент като разлика между справедливата стойност на получените стоки или услуги и справедливата стойност на дълговия компонент към датата, на която са получени стоките или услугите.

36. За други транзакции, включително транзакции с работници и служители, предприятието оценява справедливата стойност на съставния финансов инструмент към датата на оценяване, взимайки предвид сроковете и условията, при които са предоставени правата върху парични средства или капиталови инструменти.

37. За да приложи параграф 36, предприятието първо оценява справедливата стойност на дълговия компонент и след това оценява справедливата стойност на капиталовия компонент, като взема предвид, че контрагентът трябва да се откаже

⁶ В параграфи 35 - 43 всички позовавания на паричните средства включват и други активи на предприятието.

от правото да получи парични средства, за да получи капиталови инструменти. Справедливата стойност на съставния финансов инструмент е сумата от справедливите стойности на двата компонента. Въпреки това, транзакциите с плащане на базата на акции, при които контрагентът има възможност да избере начина на разплащане, често са така структурирани, че справедливата стойност на едната алтернатива на разплащане да е същата като на другата. Например, контрагентът може да има възможност за избор дали да получи опции за акции или права за права, свързани с повишената цена на акциите, които се разплащат в парични средства. В такива случаи справедливата стойност на капиталовия компонент е нула, и следователно справедливата стойност на съставния финансов инструмент е същата, каквато е справедливата стойност на дълговия компонент. И обратно, ако справедливите стойности на алтернативните начини на разплащане се различават, справедливата стойност на капиталовия компонент обикновено е по-висока от нула, в който случай справедливата стойност на съставния финансов инструмент ще бъде по-висока от справедливата стойност на дълговия компонент.

38. Предприятието взема предвид поотделно получените или придобити стоки или услуги по отношение на всеки компонент на съставния финансов инструмент. За дълговия компонент предприятието признава придобитите стоки или услуги и задължението да плати за тези стоки или услуги в момента, когато контрагентът доставя стоките или предоставя услугите, в съответствие с изискванията, които важат за транзакции с плащане на базата на акции, разплащани в парични средства (параграфи 30 - 33). За капиталовия компонент (ако има такъв) предприятието признава получените стоки или услуги и увеличение в собствения капитал в момента, когато контрагентът доставя стоките или предоставя услугите, в съответствие с изискванията, които се прилагат за транзакции с плащане на базата на акции, разплащани с капиталови инструменти (параграфи 10 - 29).

39. На датата на разплащане предприятието трябва да преоцени отново задължението до справедлива му стойност. Ако предприятието емитира капиталови инструменти при разплащането, вместо да плати в парични средства, задължението се прехвърля директно в собствения капитал като насрещна престация за емитираните капиталови инструменти.

40. Ако при разплащането предприятието плати в парични средства вместо да емитира капиталови инструменти, това плащане се прилага, за да се разплати задължението в пълен размер. Всеки капиталов компонент, признат по-рано, остава в собствения капитал. Като избира да получи парични средства при разплащането, контрагентът се отказва от правото да получи капиталови инструменти. Въпреки това, това изискване не пречи на предприятието да признае прехвърляне в рамките на собствения капитал, т.е. прехвърляне от един компонент на собствения капитал към друг.

Транзакции с плащане на базата на акции, в които условията на договорената схема предоставят на предприятието възможност за избор по отношение на разплащане

41. За сделка с плащане на базата на акции, при която условията на договорената схема предоставят на предприятието възможността за избор дали да се разплати в парични средства или като емитира капиталови инструменти, предприятието определя дали има настоящо задължение да се разплати в парични средства и отчита сделката с плащане на базата на акции по съответния начин.

Предприятието има настоящо задължение за разплащане в парични средства, ако изборът на разплащане с капиталови инструменти няма търговско съдържание (напр. защото предприятието има законова забрана да емитира акции) или предприятието има практика от миналото или заявена политика на разплащане с парични средства, или по принцип се разплаща в парични средства винаги, когато контрагент поиска парично разплащане.

42. Ако предприятието има настоящо задължение за разплащане в парични средства, то отчита сделката в съответствие с изискванията, които важат за транзакции с плащане на базата на акции, разплащани в парични средства, описани в параграфи 30 - 33.

43. Ако не съществува такова задължение, предприятието взема предвид сделката в съответствие с изискванията, които се прилагат за транзакции с плащане на базата на акции, разплащани с капиталови инструменти, описани в параграфи 10 - 29. При разплащането:

а) ако предприятието избере да се разплати в парични средства, паричното плащане се отчита като обратно закупуване на капиталово участие, т.е. като намаление на собствения капитал, освен в случаите, посочени в буква в) по-долу.

б) ако предприятието избере да се разплати като емитира капиталови инструменти, не се изисква по-нататъшно отчитане (освен прехвърляне от един компонент на собствения капитал в друг, ако е необходимо), освен в случаите, посочени в буква в) по-долу.

в) ако предприятието избере алтернативния начин на разплащане с по-високата справедлива стойност, като към датата на разплащане, предприятието признава допълнителен разход за горната граница на стойността, която е предоставило, т.е. разликата между платените парични средства и справедливата стойност на капиталовия инструмент, който би бил емитиран в противен случай, или разликата между справедливата стойност на емитираните капиталови инструменти и сумата на паричните средства, които биха били платени в противен случай, което от двете е приложимо.

ОПОВЕСТЯВАНИЯ

44. Предприятието оповестява информация, която дава възможност на потребителите на финансовите отчети да разберат естеството и степента на договорните схеми за плащане на базата на акции, съществували през периода.

45. За да приложи принципа на параграф 44, предприятието оповестява най-малко следната информация:

а) описание на всеки вид договорена схема за плащане на базата на акции, която е съществувала по което и да е време през периода, включително общите срокове и условия на всяка договорена схема, като изисквания за поражение на права, максимален срок на предоставените опции и метода на разплащане (напр. дали в парични средства, или в капиталови инструменти). Предприятие със сходни по съдържание видове договорени схеми за плащане на базата на акции може да обобщи тази информация, освен ако не е необходимо отделно

32005R0211- ЦПР-редактиран

оповестяване за всяка договорена схема, за да се изпълни принципа от параграф 44.

б) броя и средно претеглените цени на упражняване на опциите за акции за всяка от следните групи опции:

- (i) неизплатени към началото на периода;
- (ii) предоставени през периода;
- (iii) иззети през периода;
- (iv) упражнени през периода;
- (v) изтекли през периода;
- (vi) неизплатени в края на периода;
- и
- (vii) упражняеми в края на периода.

в) за опции за акции, упражнени през периода, средно претеглена цена на акция към датата на упражняване на опцията. Ако опциите са упражнявани редовно през периода, предприятието може да оповести средно претеглена цена на акция през периода.

г) за опциите за акции, в обращение към края на периода, обхватът на цените на упражняване и средно претеглен оставащ договорен срок. Ако обхватът на цените на упражняване е широк, опциите в обращение се разделят на обхвати, които имат логичен смисъл с оглед оценяването на броя и момента на възникване на допълнителните акции, които могат да бъдат емитирани и на паричните средства, които могат да бъдат получени при упражняване на тези опции.

46. Предприятието е длъжно да оповестява информация, която дава възможност на потребителите на финансови отчети да разберат как е определена справедливата стойност на получените стоки или услуги, или справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти през периода.

47. Ако предприятието е оценявало справедливата стойност на получените стоки или услуги като насрещна престация за капиталовите инструменти на предприятието косвено, чрез позоваване на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти, за да спази принципа на параграф 46, предприятието оповестява най-малко следната информация:

а) за опции за акции, предоставени през периода, средно претеглената справедлива стойност на тези опции към датата на оценяване и информация за това, как е определена тази справедлива стойност, включително:

(i) използвания модел на ценообразуване на опции и входящите данни за този модел, включително средно претеглена цена на акция, цена на упражняване, очаквана променливост, живот на опцията, очаквани дивиденди,

32005R0211- ЦПР-редактиран

безрисков лихвен процент и всякакви други входящи данни за модела, включително използвания метод и направените предположения, за да се включат ефектите от очаквано по-ранно упражняване на опциите;

(ii) как е определена очакваната променливост, включително обяснение на степента, до която очакваната променливост се базира на историческата променливост;

и

(iii) дали и как всякакви други характеристики на предоставянето на опциите са включени в оценката на справедливата стойност, като например пазарно условие.

б) за други капиталови инструменти, предоставени през периода (т.е. различни от опции за акции), броя и средно претеглената справедлива стойност на тези капиталови инструменти към датата на оценяване и информация за това как е оценена тази справедлива стойност, включително:

(i) ако справедливата стойност не е оценявана на базата на наблюдавана пазарна цена, как е определена;

(ii) дали и как очакваните дивиденди са включени в оценката на справедливата стойност;

и

(iii) дали и как всякакви други характеристики на предоставените капиталови инструменти са включени в оценката на справедливата стойност.

в) за договорености за плащане на базата на акции, които са изменени през периода:

(i) обяснение на тези изменения;

(ii) допълнително предоставената справедлива стойност (в резултат от тези изменения);

и

(iii) информация за това как е оценена допълнително предоставената справедлива стойност в съответствие с изискванията на точки а) и б) по-горе, когато е приложимо.

48. Ако предприятието е оценило директно справедливата стойност на получените стоки или услуги през периода, то трябва да оповести как е определена тази справедлива стойност, напр. дали справедливата стойност е оценявана по пазарни цени за тези стоки и услуги.

49. Ако предприятието е отхвърлило презумпцията от параграф 13, то оповестява този факт и да даде обяснение защо е отхвърлена презумпцията.

50. Предприятието оповестява информация, която дава възможност на потребителите на финансови отчети да разберат ефекта от транзакциите с плащане на базата на акции върху печалбата или загубата на предприятието за периода и върху финансовото му състояние.

51. За да приложи принципа на параграф 50, предприятието оповестява най-малко следната информация:

а) сумата на разходите, признати за периода, възникващи от транзакциите с плащане на базата на акции, при които получените стоки или услуги не отговарят на изискванията за признаване като активи и следователно са признати незабавно като разход, включително отделно оповестяване на тази част от сумата на разходите, която произтича от транзакции, отчетени като транзакции с плащане на базата на акции, разплащани с капиталови инструменти;

б) за пасиви, възникващи от транзакции с плащане на базата на акции:

(i) общата балансова сума в края на периода;

и

(ii) общата вътрешно присъща стойност, към края на периода, на пасивите, за които правото на контрагента на парични средства или други активи е породило права преди края на периода (напр. възникнали права, свързани с повишената цена на акциите).

52. Ако информацията, която настоящият МСФО изисква да бъде оповестена, не удовлетворява принципите от параграфи 44, 46 и 50, предприятието е длъжно да оповести такава допълнителна информация, каквато е необходима за удовлетворяването им.

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

53. За транзакции с плащане на базата на акции, разплащани с капиталови инструменти, предприятието е длъжно да прилага настоящия МСФО спрямо случаите на предоставяне на акции, опции за акции или други капиталови инструменти, които са предоставени след 7 ноември 2002 г. и все още не са породили права към датата на влизане в сила на настоящия МСФО.

54. Предприятието се насърчава, но не е задължено, да прилага настоящия МСФО към други предоставяния на капиталови инструменти, ако предприятието публично е оповестило справедливата стойност на тези капиталови инструменти, определена към датата на оценяване.

55. За всички предоставяния на капиталови инструменти, за които се прилага настоящият МСФО, предприятието трябва да преработи и представи сравнителната информация и където е приложимо, да коригира началното салдо на неразпределената печалба за най-ранния представен период.

56. За всички предоставяния на капиталови инструменти, за които настоящият МСФО не е прилаган (напр. капиталови инструменти, предоставяни на или преди 7 ноември 2002 г.) предприятието независимо от това трябва да оповести

32005R0211- ЦПР-редактиран

информацията, изисквана от параграфи 44 и 45.

57. Ако след влизане в сила на настоящия МСФО предприятието измени сроковете или условията на предоставяне на капиталови инструменти, към които настоящият МСФО не е приложен, предприятието независимо от това трябва да приложи параграфи 26 - 29, за да отчете тези изменения.

58. За пасиви, произтичащи от трансакции с плащане на базата на акции, съществуващи към датата на влизане в сила на настоящия МСФО, предприятието прилага настоящия МСФО със задна дата. За тези задължения предприятието преработва и представя сравнителната информация, включително коригиране на началното салдо на неразпределената печалба за най-ранния представен период, за който сравнителната информация е преработена, с изключение на това, че предприятието не е длъжно да преработва сравнителната информация, доколкото сравнителната информация се отнася за период или за дата, предхождащи 7 ноември 2002 г.

59. Предприятието се насърчава, но не се задължава, да прилага със задна дата настоящия МСФО към други задължения, произтичащи от трансакции с плащане на базата на акции, например към задължения, които са били разплатени през период, за който е представена сравнителна информация.

ДАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА

60. Предприятието прилага настоящия МСФО за едногодишни периоди, започващи на или след 1 януари 2005 г. Насърчава се по-ранно прилагане. Ако предприятието прилага настоящия МСФО за период, започващ преди 1 януари 2005 г. оповестява този факт.

Допълнение А

Дефинирани термини

Настоящото допълнение представлява неразделна част от МСФО.

сделка с плащане на базата на акции, разплащана в парични средства	Сделка с плащане на базата на акции, при която предприятието придобива стоки или услуги, като поема задължение да прехвърли на доставчика на тези стоки или услуги парични средства или други активи в размер на суми, които са базирани на цената (или стойността) на акциите на предприятието или на други капиталови инструменти на предприятието.
Работници и служители и други лица, предоставящи аналогични услуги	Физически лица, които предоставят услуги с личен труд на предприятието и или буква а) лицата се считат за работници служители за правни или данъчни цели, буква б) лицата работят за предприятието под негово ръководство по същия начин, както лицата, които за правни или данъчни цели се считат за работниците и служителите, или буква в) предоставяните услуги са аналогични на тези, предоставяни от работниците и служителите. Например, терминът обхваща целия управленски персонал, т.е. лицата, които имат правомощия и отговорности да планират, ръководят и контролират дейностите на предприятието, включително директори извън изпълнителното ръководство.
капиталов инструмент	Договор, който осигурява остатъчния дял в активите на дадено предприятие след приспадането на всички негови пасиви ⁷ .
предоставен капиталов инструмент	Правото (условно или безусловно) на капиталов инструмент на предприятието, предоставено от предприятието на друго лице по силата на договорена схема за плащане на базата на акции.
сделка с плащане на базата на акции, разплащана с капиталови инструменти	Сделка с плащане на базата на акции, при която предприятието получава стоки или услуги като капиталови инструменти на самото предприятие (включително акции и опции за акции).
справедлива стойност	Сумата, за която даден актив може да бъде разменен или даден пасив, уреден, или би могъл да се размени предоставен капиталов инструмент, в честна сделка между информирани и желаещи страни.
дата за предоставяне на споразумението за	Датата, на която предприятието и друго лице (включително работник или служител) се

⁷ “Общите положения” дефинират пасива като настоящо задължение на предприятието, произтичащо от минали събития, уреждането на което се очаква да доведе до изходящ поток от предприятието на ресурси, които възплащават икономически ползи (т.е. изходящ паричен поток или други активи на предприятието).

	споразумяват по договорена схема за плащане на базата на акции, което става, когато предприятието и контрагентът споделят разбирането си за сроковете и условията на договорената схема. На датата на споразумението за предоставяне предприятието предоставя на контрагента правото на парични средства, други активи или капиталови инструменти на предприятието, при условие че са изпълнени определените условия за поражение на права, ако има такива. Ако това споразумение е предмет на процедура на одобрение (например от акционерите), датата на споразумението за предоставяне е датата, на която е получено одобрението.
вътрешно присъща стойност	Разликата между справедливата стойност на акциите, които контрагентът има (условно или безусловно) право да запише, или които има право да получи, и цената (ако има такава), която контрагентът е (или ще бъде) длъжен да плати за тези акции. Например, опция за акция с цена на упражняване 15 ВЕ8 по отношение на акция със справедлива стойност в размер на 20 ПЕ има вътрешно присъща стойност в размер на 5 ПЕ.
пазарно условие	Условие, от което зависи цената на упражняване, пораждането на права или упражняемостта на капиталов инструмент, свързано с пазарната цена на капиталовите инструменти на предприятието, като например постигането на определена цена на акция или определен размер на вътрешно присъщата стойност на опция за акции, или постигането на определено целево равнище, базирано на пазарната цена на капиталовите инструменти на предприятието по отношение на индекс на пазарните цени на капиталовите инструменти на други предприятия.
дата на оценяване	Датата, на която се оценява справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти за целите на МСФО. За трансакции с работници и служители и други лица, извършващи аналогични услуги, датата на оценяване е датата на споразумението за предоставяне. За трансакции с лица, различни от работници и служители (и тези, предоставящи аналогични услуги), датата на оценяване е датата, на която предприятието добива стоките или контрагентът предоставя услугите.
клауза за презареждане	Характеристика, която предвижда автоматично предоставяне на допълнителни опции за акции винаги, когато държателят на опция упражни по-

⁸ В настоящото допълнение паричните суми са деноминирани в „парични единици” (ПЕ).

	рано предоставени му опции, като използва акции на предприятието вместо парични средства за удовлетворяване на цената на упражняване.
опция за презареждане	Нова опция на акция, предоставена, когато една акция е използвана за удовлетворяване на цената на упражняване предишна опция на акция.
договорена схема за плащане на базата на акции	Споразумение между предприятието и друго лице (включително работник или служител) да встъпят в сделка за плащане на базата на акции, което дава право на другата страна да получи парични средства или други активи на предприятието на суми, базирани на цената на акциите на предприятието или други капиталови инструменти на предприятието, или да получи капиталови инструменти на предприятието, при условие че са изпълнени условията за поражение на права, ако такива са били определени.
сделка с плащане на базата на акции	Сделка, при която предприятието получава стоки или услуги като насрещна престация за капиталови инструменти на предприятието (вкл. акции или опции за акции) или придобива стоки или услуги, като поема задължения към доставчика на тези стоки или услуги за суми, базирани на цената на акциите на предприятието или други капиталови инструменти на предприятието.
опция за акции	Договор, който за определен период от време дава на притежателя на право, но не го задължава, да запише акции на предприятието на твърдо определена или определима цена.
пораждане на права	Възникване на право. По силата на договорена схема за плащане на базата на акции правото на контрагента да получи парични средства, други активи или капиталови инструменти на предприятието възниква при удовлетворяване на условия за поражение на права, ако такива са били определени.
условия за поражение на права	Условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да възникне за контрагента правото да получи парични средства, други активи или капиталови инструменти на предприятието по силата на договорена схема за плащане на базата на акции. Условията за поражение на права включват условия, които изискват другата страна да е навършила за определен трудов стаж, както и условия за резултати, които изискват постигането на определени целеви равнища на изпълнение (като например, определено увеличение на печалбата на предприятието за определен период от време).
период на поражение на	Периодът, през който трябва да са удовлетворени

предоставените права	всички определени условия за поражение на права по договорена схема за плащане на базата на акции.
----------------------	--

Допълнение Б

Насоки за прилагане

Настоящото допълнение представлява неразделна част от МСФО.

Определяне на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти

Б1. Параграфи Б2 - Б41 от настоящото приложение съдържат по-нататъшни насоки за оценяването на справедливата стойност на предоставени акции и опции за акции, като поставя акцента върху конкретните срокове и условия, които са общи характеристики на предоставянето на акции и опции за акции на работници и служители. Следователно то не е изчерпателно. Освен това, тъй като въпросите на оценяването, които се разглеждат по-долу, се отнасят преди всичко за акции и опции за акции, предоставяни на работници и служители, приема се, че справедливата стойност на акциите или опциите за акции се оценява към датата на споразумението за предоставяне. Въпреки това, много от въпросите на оценяването, разглеждани по-долу (напр. определяне на очакваната променливост) важат и в контекста на приблизителната оценка на справедливата стойност на акции и опции за акции, предоставяни на лица, различни от работниците и служителите, към датата, на която предприятието добива стоката или контрагентът извършва услугата.

Акции

Б2. За акции, предоставени на работници и служители, справедливата стойност на акциите се оценява по пазарни цени на акциите на предприятието (или приблизително оценена пазарна цена, ако акциите на предприятието не се търгуват публично), коригирани, за да вземат предвид сроковете и условията, при които са предоставени акциите (с изключение на условия за поражение на права, които се изключват от оценката на справедливата стойност в съответствие с параграфи 19 - 21).

Б3. Например, ако работника или служителя няма право да получава дивиденди през периода на поражение на предоставените права, този фактор трябва да бъде взет предвид, когато се прави приблизителна оценка на справедливата стойност на предоставените акции. Подобно, ако акциите са предмет на ограничения за прехвърляне след датата на поражение на права, този фактор трябва да се вземе предвид, но само до степента, до която ограниченията след поражение на права засягат цената, която информиран и желаещ участник на пазара би платил за тази акция. Например, ако акциите се търгуват активно на дълбок и ликвиден пазар, ограниченията за прехвърляне след поражение на права могат да имат много малък или никакъв ефект върху цената, която информиран и желаещ участник на пазара би платил за тези акции. Ограниченията за прехвърляне или други ограничения, които съществуват през периода на поражение на предоставените права не се взимат предвид, когато се прави приблизителна оценка на справедливата стойност на предоставените акции, тъй като тези ограничения произтичат от наличието на условия за поражение на права, които се отчитат в съответствие с параграфи 19 - 21.

Опции за акции

32005R0211- ЦПР-редактиран

Б4. За опции за акции, предоставени на работници и служители, в много случаи пазарни цени не могат да бъдат на разположение, тъй като предоставените опции са предмет на срокове и условия, които не важат за търгуваните опции. Ако не съществуват търгувани опции с аналогични срокове и условия, справедливата стойност на предоставените опции се оценява чрез прилагането на модел за ценообразуване на опции.

Б5. Предприятието взема предвид фактори, които информирани и желаещи участници на пазара биха взели предвид при избор на модела на ценообразуване на опции, който да приложат. Например, много опции на работници и служители са с дълъг живот, обикновено са с възможност за упражняване през периода между датата на пораждане на права и края на живота на опцията, и обикновено се упражняват рано. Тези фактори следва да се взимат предвид, когато се прави приблизителна оценка на справедливата стойност на опциите към датата на споразумението за предоставяне. За много предприятия това може да изключи възможността за използване на формулата Black - Scholes - Merton, която не позволява възможност за упражняване преди края на живота на опцията и може да не отразява адекватно ефектите от очакваното ранно упражняване. Тя не позволява и възможност очакваната променливост и други входящи данни в модела да варират през живота на опцията. Въпреки това, за опции с относително кратък договорен срок или за опции, които трябва да бъдат упражнени в рамките на кратък период след датата на пораждане на права, горепосочените фактори може да не са приложими. В тези случаи формулата Black - Scholes - Merton може да даде стойност, която по същество е същата като на един по-гъвкав модел на ценообразуване на опции.

Б6. Всички модели за ценообразуване на опции взимат предвид като минимум следните фактори:

- а) цената на упражняване на опцията;
- б) живота на опцията;
- в) текущата цена на стоящите в основата акции;
- г) очакваната променливост на цената на акцията;
- д) дивидентите, очаквани от акцията (ако е подходящо); и
- е) безрисковия лихвен процент за периода на живот на опцията.

Б7. Други фактори, които информирани и желаещи участници на пазара биха взели под внимание при определяне на цената също трябва да бъдат взети предвид (с изключение на условията за пораждане на права и клаузите за презареждане, които се изключват от оценката на справедливата стойност съгласно параграфи 19 - 22).

Б8. Например, опция за акции, предоставена на работник или служител, обикновено не може да бъде упражнена през определени периоди (напр. през периода на пораждане на права през периоди, посочени от регулаторните органи за ценните книжа). Този фактор се взема предвид, ако прилаганият модел на ценообразуване на опции в противен случай би приел, че опцията би могла да бъде упражнена по всяко време от живота ѝ. Ако едно предприятие, обаче, използва модел на ценообразуване на опции, който оценява опции, които могат да бъдат упражнени само в края на живота си, не се изисква корекция за

невъзможността те да бъдат упражнени през периода на поражение на предоставените права (или други периоди през живота на опцията), тъй като моделът приема, че опциите не могат да бъдат упражнявани през тези периоди.

Б9. По аналогичен начин, друг фактор, често срещан при опциите за акции на работници и служители, е възможността за ранно упражняване на опцията, например тъй като опцията не е свободно прехвърляема или защото при прекратяване на трудовото правоотношение работникът или служителят трябва да упражни всички опции с породени права. Последствията от очакваното ранно упражняване трябва да се взимат предвид, както е посочено в параграфи Б16 - Б21.

Б10. Фактори, които информиран и желаещ участник на пазара не би взел предвид при определяне цената на опцията за акции (или друг капиталов инструмент) не се взимат предвид при определянето на приблизителната оценка на справедливата стойност на предоставените опции за акции (или други капиталови инструменти). Например, за опции за акции, предоставени на работник или служител, факторите, които влияят на стойността на опцията само от гледна точка на отделния работник или служител, не са съществени за приблизителната оценка на цената, която би била определена от информиран и желаещ участник на пазара.

Входящи данни в модела за ценообразуване на опции

Б11. При приблизителната оценка на очакваната променливост и дивидентите от стоящите в основата акции, целта е да се стигне най-близко до очакванията, които биха били отразени в една текуща пазарна или договорена разменна цена на опцията. По аналогичен начин, когато се оценяват ефектите от ранно упражняване на опции за акции на работниците и служителите, целта е да се постигне приближаване до очакванията, които би имало външно лице с достъп до подробна информация за поведението на работника или служителя по отношение упражняването на опции, въз основа на информация, налична към датата на споразумението за предоставяне.

Б12. Често е вероятно да има диапазон от приемливи очаквания за бъдещата променливост, дивиденти и поведение на упражняване. Ако това е така, трябва да се изчисли очаквана стойност чрез претегляне на всяка сума в рамките на диапазона по вероятността от осъществяването ѝ.

Б13. В общия случай бъдещите очаквания се основават на минал опит, като се модифицират, ако има приемливо очакване бъдещето да се различава от миналото. При някои обстоятелства установими фактори може да посочат, че некоригираният исторически опит е относително слабо средство за предсказване на бъдещи събития. Например, ако предприятие с две коренно различни дейности се освободи от едната, която е била значително по-малко рискова от другата, историческата променливост може да не е най-добрата информация, на която да базираме разумни очаквания за бъдещето.

Б14. При други обстоятелства може да не е налична историческа информация. Например, новорегистрирано на борсата предприятие има много малко или да няма никакви исторически данни за променливостта на цената на акциите си. Нерегистрираните и новорегистрираните на борсата предприятия са разгледани подробно по-долу.

Б15. Като цяло дадено предприятие следва не просто да базира приблизителните си оценки на променливостта, поведението на упражняване и дивидентите върху историческа информация, без да вземе предвид степента, до която се очаква миналият опит приемливо да предсказва както ще се случи в бъдеще.

Очаквано ранно упражняване

Б16. Работниците и служителите често упражняват опциите за акции по-рано поради редица причини. Например, опциите за акции на работник и служител обикновено не подлежат на прехвърляне. Това често води до по-ранното упражняване от страна на работниците и служителите на техните опции за акции, тъй като това е единственият начин за наетите лица да ликвидират своите позиции. Също така, работници и служители, които прекратят трудовите си правоотношения, обикновено са задължени да упражнят всички породили права опции в кратък период от време, в противен случай опциите за акции се губят. Този фактор също води до ранно упражняване на опции за акции на работници и служители. Други фактори, водещи до ранно упражняване на опции, са избягване на риск и отсъствие на диверсификация на богатството.

Б17. Начинът, по който се взимат предвид ефектите от ранно упражняване, зависи от вида на прилагания модел на ценообразуване на опции. Например, очакваното ранно упражняване на опции може да се вземе предвид, като за входяща данна в модела за ценообразуване на опции (напр. формулата Black - Scholes - Merton) се използва приблизителна оценка на очаквания живот на опцията (който за опция за акции на работник и служител представлява периода от датата на споразумението за предоставяне до датата, на която се очаква да бъде упражнена опцията). Като алтернатива, очакваното ранно упражняване може да се моделира като биномен или друг аналогичен модел на ценообразуване на опции, който използва като входяща данна определения в договора срок на живот.

Б18. Факторите, които се взимат предвид при приблизителната оценка на ранно упражняване, включват:

а) продължителността на периода на пораждане на предоставените права, тъй като опцията за акции обикновено не може да бъде упражнена преди края на периода на пораждане на предоставените права. Следователно определянето на последствията от оценката на очаквано ранно упражняване се базира на предположението, че опциите ще пораждат права. Последствията от условията за пораждане на права са разгледани в параграфи 19 - 21.

б) средната продължителност на времето, през което сходни опции са оставали неизплатени в миналото.

в) цената на стоящите в основата акции. Опитът може да показва, че работниците и служителите са склонни да упражняват опциите, когато цената на акциите стигне определено равнище над цената на упражняване.

г) нивото на работника или служителя вътре в организацията. Например, опитът може да показва, че работниците и служителите на по-високо ниво имат склонност да упражняват опциите си по-късно от работниците и служителите на по-ниско организационно ниво (разгледано по-долу в параграф Б21).

д) очакваната променливост на стоящите в основата акции. Средно погледнато, тенденцията е работниците и служителите да упражняват опциите на силно променливи акции по-рано, отколкото на акции с ниска променливост.

Б19. Както е отбелязано в параграф Б17, последствията от ранно упражняване биха могли да се вземат предвид, като се използва приблизителна оценка на очаквания живот на опцията като входящи данни в модела за ценообразуване на опции. Когато се прави приблизителна оценка на очаквания живот на опции за акция, предоставени на група работници и служители, предприятието може да базира тази оценка на подходящо средно претеглен очакван живот на опциите за цялата група работници и служители или на подходящо средно претеглен живот

за подгрупи работници и служители в рамките на тази група, на базата на по-подробни данни за поведението на работниците и служителите при упражняване на правата (разгледано по-долу).

Б20. Разделянето на едно предоставяне на опции на различни групи работници и служители с относително хомогенно поведение на упражняване вероятно е важно. Стойността на опцията не е линейна функция на срока на валидност на опцията; при удължаването на срока, стойността се повишава с намаляващо темпо. Например, при равни всички други предположения, макар че двегодишна опция струва повече от едногодишна опция, тя не струва два пъти повече. Това означава, че изчисляването на приблизително оценена стойност на опция на базата на един единствен средно претеглен срок на живот, който включва широко различаващи се отделни животи, ще надцени общата справедлива стойност на предоставените опции за акции. Разделянето на предоставените опции на няколко групи, всяка от които има относително тесен диапазон от срокове на живот, включени в нейния средно претеглен живот, намалява това надценяване.

Б21. Подобни разсъждения важат и когато се използва биномен или друг аналогичен модел. Например, опитът на едно предприятие, което предоставя опции на всички равнища работници и служители, може да показва, че тенденцията при висшия управленски персонал е да държи по-дълго опциите си в сравнение с работниците и служителите на средно ниво, както и че наетите лица на по-ниско ниво имат склонност да упражняват своите опции по-рано от всяка друга група. Освен това, работници и служители, които биват насърчавани или задължавани да държат минимален размер от капиталовите инструменти на своя работодател, включително опции, може нормално да упражняват опциите си по-късно от работници и служители, които не са обект на такава разпоредба. В такива ситуации разделянето на опции по групи получатели с относително хомогенно поведение на упражняване ще доведе до по-точна приблизителна оценка на общата справедлива стойност на предоставените опции за акции.

Очаквана променливост

Б22. Очакваната променливост е мярка за стойността, с която се очаква да се колебае цената през даден период. Оценката на променливостта, използвана в моделите за ценообразуване на опции е годишното стандартно отклонение на непрекъснатото натрупваните сложни норми на възвращаемост на акцията за определен период от време. Променливостта обикновено се представя в годишни изразения, които са съпоставими, независимо от периода време, използван в изчислението, например, ежедневни, ежеседмични или ежемесечни наблюдения на цените.

Б23. Нормата на възвращаемост (която може да е положителна или отрицателна) на акция за даден период измерва колко е спечелил акционерът от дивиденди и от повишение (или намаление) на цената на акцията.

Б24. Очакваната променливост на годишна база е обхватът, в рамките на който се очаква да попада приблизително през две - трети от времето непрекъснатото натрупваната сложна годишна норма на възвращаемост. Например, ако кажем, че акция с непрекъснато натрупвана сложна норма на възвращаемост от 12 процента е с променливост от 30 процента, това означава, че вероятността нормата на възвращаемост на акцията за една година ще бъде между -18 процента ($12\% - 30\%$) и 42 процента ($12\% + 30\%$) е приблизително две трети. Ако цената на акцията е 100 ПЕ в началото на годината и не се плащат дивиденди, цената на акцията в края на годината се очаква да бъде между 83.53 ПЕ ($100 \text{ ПЕ} \times e^{-0,18}$) и 152.20 ПЕ ($100 \text{ ПЕ} \times e^{0,42}$) през приблизително две трети от времето.

Б25. Факторите, които трябва да се взимат предвид при изготвянето на приблизителна оценка на променливостта, включват:

а) имплицитната променливост от търгуваните опции за акции на акциите на предприятието или други търгувани инструменти на предприятието, които включват характеристики на опции (като конвертируем дълг), ако има такива.

б) историческата променливост на цената на акциите през последния минал период, който е най-общо съизмерим с очаквания срок на опцията (като се има предвид оставащият договорен живот на опцията и ефектите от очаквано ранно упражняване на опцията).

в) продължителността на времето, през което акциите на предприятието са били търгувани публично. Новорегистрирано на борсата предприятие може да има висока историческа променливост в сравнение с аналогични предприятия, които са били регистрирани на борсата по-дълго. По-долу са предоставени допълнителни насоки за новорегистрираните на борсата предприятия.

г) тенденцията на променливостта да се връща към своята средна стойност, т.е. дългосрочното ѝ средно равнище и други фактори, показващи, че очакваната бъдеща променливост може да се различава от променливостта преди това. Например, ако цената на акциите на едно предприятие е била извънредно променлива за даден определен период от време поради провалил се опит за поглъщане или основно реструктуриране, този период може да се пренебрегне при изчисляването на историческата средна годишна променливост.

д) подходящи и редовни периоди на наблюдение на цената. Ценовите наблюдения следва да са последователни в различните периоди от време. Например, едно предприятие може да използва цената при затваряне на пазара за всяка седмица или най-високата цена за седмицата, но следва да не използва цената при затваряне на пазара за няколко седмици и най-високата цена за други седмици. Освен това, ценовите наблюдения следва да се изразяват в същата валута като цената на упражняване на опциите.

Новорегистрирани предприятия

Б26. Както бе отбелязано в параграф Б25, дадено предприятие следва да разглежда в исторически аспект променливостта на цената на акциите през последния минал период, който най-общо е съизмерим с очаквания срок на опцията. Ако новорегистрирано на борсата предприятие не разполага с достатъчно информация за историческа променливост, то все пак следва да изчисли историческата променливост за най-дългия период, за който е налице търговска дейност. То може също да вземе предвид историческата променливост на аналогични предприятия, като следва съпоставими периоди в техния живот. Например, предприятие, което е регистрирано на борсата само от една година и предоставя опции със среден очакван живот от пет години, може да разгледа модела на движение и равнището на историческата променливост на предприятия в същия отрасъл за първите шест години, през които акциите на тези предприятия са били търгувани публично.

Нерегистрирани предприятия

Б27. Дадено нерегистрирано предприятие не разполага с историческа информация, която да вземе предвид, когато прави приблизителна оценка на очакваната променливост. Някои фактори, които трябва да се взимат предвид вместо него, са установени по-долу.

Б28. В някои случаи нерегистрирано предприятие, което редовно емитира опции

32005R0211- ЦПР-редактиран

или акции на работници и служители (или други лица) може да е създадо вътрешен пазар за своите акции. Когато се оценява очакваната променливост може да се вземе предвид променливостта на тези цени на акциите.

Б29. Като алтернатива предприятието може да вземе предвид историческата или имплицитната променливост на аналогични регистрирани на борсата предприятия, за които е налична информация за цената на акциите или на опциите за акции, които трябва да използва за оценка на очакваната променливост. Това би било подходящо, ако предприятието е базирало стойността на своите акции върху цените на акциите на аналогични регистрирани на борсата предприятия.

Б30. Ако предприятието не е базирало своята приблизителна оценка за стойността на своите акции върху цените на акции на аналогични регистрирани предприятия, а вместо това е използвало друга методика на оценяване за определяне стойността на своите акции, предприятието може да извлече приблизителна оценка на очакваната променливост, отговаряща на тази методика на оценяване. Например, предприятието може да оцени своите акции на база нетни активи или печалби. То може да вземе предвид очакваната променливост на стойностите на нетните активи или печалбите.

Очаквани дивиденди

Б31. Дали очакваните дивиденди следва да се взимат предвид, когато се оценява справедливата стойност на предоставените акции или опции зависи от това дали контрагентът има право на дивиденди или еквиваленти на дивиденди.

Б32. Например, ако на работниците и служителите са предоставени опции и те имат право на дивиденди по стоящите в основата акции или еквиваленти на дивиденди (които могат да бъдат платени в парични средства или да се приложат за намаляване на цената на упражняване) между датата на споразумението за предоставяне и датата на упражняване, предоставените опции следва да се оценяват все едно няма да бъдат плащани дивиденди по стоящите в основата акции, т.е. стойността на входящата данна за очакваните дивиденди следва да бъде нула.

Б33. По аналогичен начин, когато се прави приблизителна оценка на справедливата стойност на предоставените акции на работници и служители към датата на споразумението за предоставяне, не се изисква корекция за очаквани дивиденди, ако работникът или служителя има право да получи дивидентите, плащани през периода на пораждане на предоставените права.

Б34. И обратно, ако работниците и служителите нямат право на дивиденди или еквиваленти на дивиденди през периода на пораждане на предоставените права (или преди упражняването, в случая на опция), оценката към датата на споразумението за предоставянето на права на акции или опции следва да вземе предвид очакваните дивиденди. Това означава, че когато се прави приблизителна оценка на справедливата стойност предоставянето на опции, очакваните дивиденди следва да се включат в приложението на модела за ценообразуване на опции. Когато се прави приблизителна оценка на справедливата стойност на предоставяне на акции, тази оценка трябва да се намали със сегашната стойност на дивидентите, които се очаква да бъдат платени през периода на пораждане на предоставените права.

Б35. Моделите за ценообразуване на опции по принцип изискват очаквана доходност от дивиденди. Моделите обаче могат да бъдат променени така, че да

32005R0211- ЦПР-редактиран

използват сума на очакван дивидент, вместо доходност. Предприятието може да използва или своята очаквана доходност, или своите очаквани плащания. Ако предприятието използва второто, то трябва да вземе предвид историческия модел на увеличенията на дивидентите. Например, ако политиката на предприятието по принцип е била да повишава дивидентите със средно 3 на сто годишно, приблизително оценената стойност на опциите му не би трябвало да приема фиксиран размер на дивидент през целия живот на опцията, освен ако няма доказателства, които да подкрепят това предположение.

Б36. По принцип, предположението за очакваните дивиденти трябва да се базира на публично налична информация. Предприятие, което не плаща дивиденти и не планира да изплаща такива, трябва да приеме очаквана доходност от дивиденти равна на нула. Ново предприятие обаче, което няма история на изплащане на дивиденти, може да очаква да започне изплащане на дивиденти през очаквания живот на опциите за акции на своите работници и служители. Тези предприятия могат да използват средната стойност от минала доходност от дивиденти (нула) и средната доходност от дивиденти от подходяща сравнима група предприятия.

Безрисков лихвен процент

Б37. Обикновено безрисковият лихвен процент представлява имплицираната доходност към момента, която се получава по емисии на държавни ценни книжа с нулев купон на страната, в чиято валута е изразена цената на упражняване на опциите, с оставащ срок, равен на очаквания срок на опцията, която се оценява (на базата на оставащия договорен живот на опцията и като се вземат предвид ефектите от очаквано ранно упражняване). Може да е необходимо да се използва подходящ заместител, ако не съществуват такива държавни емисии или ако обстоятелствата показват, че възприетата доходност на държавните ценни книжа с нулев купон не е представителна за безрисковия лихвен процент (например в свръх - инфлационни икономики). Подходящ заместител трябва да се използва и когато участниците на пазара обичайно определят безрисковия лихвен процент като използват този заместител, а не имплицираната доходност на държавни ценни книжа с нулев купон, когато оценяват справедливата стойност на опция с живот, равен на очаквания срок на опцията, която се оценява.

Ефекти върху капиталовата структура

Б38. Обикновено не предприятието, а трети лица емитират търгуваните опции за акции. Когато тези опции за акции бъдат упражнени, емитентът доставя акциите на държателя на опции. Тези акции се придобиват, като се вземат от съществуващи акционери. Ето защо упражняването на търгувани опции за акции няма ефект на разреждане на капитала.

Б39. И обратното, ако опциите за акции са емитирани от предприятието, когато тези опции бъдат упражнени, се емитират нови акции (или действително емитирани, или емитирани по същество, ако се използват акции, които по-рано са изкупени обратно и са държани като съкровищни). При положение, че акциите ще бъдат емитирани на цената на упражняване, а не на текущата пазарна цена към датата на упражняване, това действително или потенциално разреждане на капитала може да намали цената на акцията, така че държателят на опция няма да реализира толкова висока печалба при упражняването, както при упражняване на

32005R0211- ЦПР-редактиран

иначе сходна търгувана опция, която не води до разреждане на капитала.

Б40. Дали това има значителен ефект върху стойността на предоставените опции за акции зависи от най-различни фактори като броя на новите акции, които ще бъдат емитирани при упражняване на опциите, сравнен с броя на вече емитираните акции. Също така, ако пазарът вече очаква да се извърши предоставяне на опции, той може вече да е отчел фактора на потенциалното разреждане на капитала при определяне на цената на акцията към датата на споразумението за предоставяне.

Б41. Предприятието обаче трябва да вземе предвид това дали възможният ефект на разреждане на капитала вследствие на бъдещото упражняване на предоставените опции за акции може да повлияе върху тяхната приблизително оценена справедлива стойност към датата на споразумението за предоставяне. Моделите за ценообразуване на опции могат да бъдат модифицирани с цел отразяването на потенциалния ефект на разреждане на капитала.

Изменения в договорените схеми за плащане на базата на акции, уреждани чрез капиталови инструменти

Б42. Параграф 27 изисква, независимо от всякакви изменения на сроковете и условията, при които са предоставени капиталовите инструменти, или при обезсилване или разплащане на предоставянето на капиталови инструменти, предприятието, като минимум, следва да признае получените услуги, оценени по справедлива стойност на предоставените капиталови инструменти към датата на споразумението за предоставяне, освен ако тези капиталови инструменти не пораждат права поради неизпълнение на някое условие за пораждане на права (различно от пазарно условие), което е определено към датата на споразумението за предоставяне. В допълнение, предприятието следва да признае последствията от измененията, които повишават общата справедлива стойност на договорената схема за плащане на базата на акции или по друг начин са благоприятни за работника или служителя.

Б43. За да приложи изискванията на параграф 27:

а) ако изменението увеличава справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти, (напр. като намалява цената на упражняване), оценена непосредствено преди и след изменението, предприятието включва допълнителната предоставена справедлива стойност в оценката на сумата, призната за услугите, получени като насрещна престация срещу предоставените капиталови инструменти. Допълнителната предоставена справедлива стойност е разликата между справедливата стойност изменения капиталов инструмент и тази на оригиналния капиталов инструмент, и двата оценени към датата на изменението. Ако изменението бъде извършено през периода на пораждане на предоставените права, допълнителната предоставена справедлива стойност се включва в оценката на сумата, призната за получените услуги през периода от датата на изменението до датата, на която капиталовите инструменти пораждат права, в допълнение към сумата, базирана на справедливата стойност на оригиналните капиталови инструменти към датата на споразумението за предоставяне, която се признава през оставащата част от първоначалния период на пораждане на предоставените права. Ако изменението се извърши след датата на пораждане на права, допълнителната предоставена справедлива стойност се признава незабавно или през периода на пораждане на предоставените права, ако

32005R0211- ЦПР-редактиран

работникът или служителят е длъжен да има допълнителен период на стаж, преди да получи безусловно право върху тези модифицирани капиталови инструменти.

б) по аналогичен начин, ако изменението повиши броя на предоставените капиталови инструменти, предприятието включва справедливата стойност на допълнително предоставените капиталови инструменти, оценени към датата на изменението, в оценката на сумата, призната за услугите, получени като насрещна престация срещу предоставените капиталови инструменти в съответствие с изисквания на буква а) по-горе. Например, ако изменението се извърши през периода на пораждане на предоставените права, справедливата стойност на допълнително предоставените капиталови инструменти се включва в оценката на сумата, призната за получените услуги през периода от датата на изменението до датата, на която допълнителните капиталови инструменти пораждат права, в допълнение към сумата, базирана на справедливата стойност на първоначално предоставените капиталови инструменти, която се признава през оставащата част от първоначалния период на пораждане на предоставените права.

в) ако предприятието измени условията за пораждане на права по начин, който носи ползи на работника или служителя, например като намали периода на пораждане на предоставените права или като измени или отмени условие за постигане на определени резултати (различно от пазарно условие, промените в което се отчитат в съответствие с буква а) по-горе), предприятието взема предвид изменените условия за пораждане на права, когато прилага изискванията на параграфи 19 - 21.

Б44. Освен това, ако предприятието измени условията на предоставените капиталови инструменти по начин, който намалява общата справедлива стойност на договорената схема за плащане на базата на акции, или който по друг начин не е в полза на работника или служителя, независимо от това предприятието продължава да отчита услугите, получени като насрещна престация срещу предоставените капиталови инструменти, все едно не е настъпвало това изменение (различно от обезсилване на някои или на всички предоставени капиталови инструменти, което се отчита в съответствие с параграф 28).

Например:

а) ако изменението намалява справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти, оценени непосредствено преди и след изменението, предприятието не взема предвид това намаление на справедливата стойност и продължава да оценява сумата, призната за услугите, получени като насрещна престация срещу капиталовите инструменти, базирана на справедливата стойност на предоставените капиталови инструменти към датата на споразумението за предоставяне.

б) ако изменението намалява броя на предоставените капиталови инструменти на работник или служител, това намаление се отчита като обезсилване на тази част от предоставянето в съответствие с изискванията на параграф 28.

в) ако предприятието измени условията за пораждане на права по начин, който не носи ползи на работника или служителя, например като увеличи периода на пораждане на предоставените права или като измени или добави условие за постигане на определени резултати (различно от пазарно условие, промените на което се отчитат в съответствие с буква а) по-горе), предприятието не взима

предвид изменените условия за поражение на права, когато прилага изискванията на параграфи 19 - 21.

Допълнение В

Изменения към други МСФО

Измененията в настоящото приложение влизат в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2005 г. Ако предприятие прилага настоящия МСФО за по-ранен период, тези изменения следва да се прилагат за този по-ранен период.

В1. МСС 12 Данъци върху доходите се изменя, както следва:

В параграф 57, позоваването на параграфи 58 - 68 се променя на 58 - 68В.

Създават се нови параграфи 68А - 68В и подзаглавие, както следва:

“Текущи и отсрочени данъци, произтичащи от трансакции с плащане на базата на акции

68А. При някои данъчни юрисдикции предприятието има право на данъчно облекчение (т.е. сума, която се приспада при определянето на облагаемата печалба), което се отнася за възнаграждения, изплатени чрез акции, опции за акции или други капиталови инструменти на предприятието. Размерът на това данъчно облекчение може да се различава от съответния натрупан разход за възнаграждения и може да възникне в по-късен отчетен период. Например в някои юрисдикции предприятието може да признае разход за потребяването на услугите на работници и служители, получени като насрещна престация срещу предоставени опции за акции в съответствие с МСФО 2 Плащане на базата на акции и да няма право на данъчно облекчение, докато не бъдат упражнени опциите за акции, като оценяването на размера на данъчното облекчение се основава на цената на акциите на предприятието към датата на упражняване.

68Б. Както и при разходите за изследователска дейност, разгледани в параграфи 9 и 26 б) от настоящия стандарт, разликата между данъчната основа за предоставените от работниците и служителите услуги до момента (представляваща сумата, която данъчните власти биха разрешили да бъде приспадната в бъдещи периоди) и нулевата балансова стойност, представлява приспадаща се временна разлика, която води до формирането на отсрочен данъчен актив. Ако сумата, която данъчните власти биха позволили да бъде приспадната в бъдещи периоди, не е известна към края на периода, тя следва да бъде приблизително оценена на базата на наличната информация към края на периода. Например, ако сумата, която данъчните власти ще позволят като

32005R0211- ЦПР-редактиран

намаление в бъдещи периоди, зависи от цената на акциите на предприятието към бъдеща дата, оценката на временните разлики, подлежащи на приспадане, следва да се основава на цената на акциите на предприятието към края на периода.

68В. Както е отбелязано в параграф 68А, сумата на данъчното облекчение (или приблизителната оценка на бъдещо данъчно облекчение, определена в съответствие с параграф 68Б) може да се различава от свързания натрупан разход за възнаграждения. Параграф 58 от стандарта изисква текущият и отсрочен данък да следва да се признават като приход или разход и да се включат в печалбата или загубата за периода, освен до степента, до която данъкът възниква от а) операция или събитие, признавани в същия или различен период директно в собствения капитал, или б) бизнес комбинация, която представлява придобиване. Ако сумата на приспадащото се данъчно облекчение (или приблизителната оценка на бъдещото данъчно облекчение) надхвърля сумата на съответния натрупан разход за възнаграждения, това показва, че данъчното облекчение е свързано не само с разхода за възнаграждения, а и със статия от собствения капитал. При това положение, превишението на съответния текущ или отсрочен данък следва да се начисли директно в собствения капитал.”

В2. В параграф 6 от МСС 16 Имущество, заводи и оборудване, параграф 7 от МСС 38 Нематериални активи, и параграф 5 от МСС 40 Инвестиционни имоти, както е преработен от 2003 г., дефиницията за разход се изменя, както следва:

“Разход е сумата на паричните средства или паричните еквиваленти, които са платени, или справедливата стойност на друга престация, дадена за придобиване на актив в момента на неговото придобиване или изграждане или, когато е приложимо, сумата, приписана на този актив в момента на първоначалното му признаване в съответствие със специфичните изисквания на други МФСО, например МСФО 2 “Плащана на базата на акции.”

В3. МСС 19 Доходи на работници и служители се изменя както е описано по-долу.

Въведение

Параграф 2 се изменя, както следва:

“2. Стандартът идентифицира четири категории доходи на работници и служители:

.....

в) ...;

и

г) обезщетения при прекратяване на договора.”

Параграф 11 се заличава.

Стандарт

Параграф 1 от стандарта се изменя, както следва:

“1. Настоящият стандарт се прилага от работодателите при счетоводното отчитане на всички доходи на работниците и служителите, с изключение на онези, за които е приложим МСФО 2 “Плащане на базата на акции”.”

Параграф 3 се изменя, както следва:

“3. Доходите на работниците и служителите, за които е приложим настоящия стандарт, включват тези, предоставяни по силата на: ...”

Параграф 4 се изменя, както следва:

“4. Доходите на работниците и служителите включват:

.....

в)...;

и

г) обезщетения при прекратяване на договора.

Тъй като всяка категория, посочена в букви а) - д), притежава различни характеристики, ...”

В параграф 7:

- дефинициите на “доходи на работници и служители под формата на капиталови инструменти” и “планове за възнаграждение под формата на капиталови инструменти” се заличават.

- в дефинициите на “краткосрочни доходи на работници и служители”, “доходи след напускане”, и “други дългосрочни доходи на работници и служители”, позоваванията на доходи на работници и служители под формата на капиталови инструменти се заличават.

В параграф 22, последното изречение се заличава.

Параграфи 144 - 152 се заличават.

В4. В МСС 32 Финансови инструменти: Оповестяване и представяне се добавя нов параграф 4е):

“(е) финансови инструменти, договори и задължения по трансакции с плащане на базата на акции, по отношение на които се прилага МСФО 2 Плащания на базата на акции, с изключение на:

(i) договори, които попадат в обхвата на параграфи 8 - 10 от настоящия стандарт, по отношение на които той се прилага;

(ii) параграфи 33 и 34 от настоящия стандарт, които следва да се прилагат по отношение на съкровищни акции закупени, продадени, емитирани или обезсилени във връзка с планове за предоставяне на опции за акции на работници и служители, планове за покупка на акции от работници и служители и всякакви други договорени схеми за плащане на базата на акции.”

В5. МСС 33 Доходи на акция се изменя както е описано по-долу:

Добавя се нов параграф 47А, както следва:

“47А. За опциите за акции и други договорени схеми за плащане на базата на акции, за които се прилага МСФО 2 Плащане на базата на акции, емисионната цена, посочена в параграф 46, и цената на упражняване, посочена в параграф 47, следва да включват справедливата стойност на всички стоки или услуги, които се очаква да бъдат доставени на предприятието в бъдещ период по силата на опция

за акции или друга договорена схема за плащане на базата на акции.”

B6. В МСС 38 Нематериални активи параграф 26 се заличава.

B7. В МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване се създава нов параграф 2й), както следва:

“(й) финансови инструменти, договори и задължения по трансакции с плащане на базата на акции, за които се прилага МСФО 2 Плащания на базата на акции, с изключение на договори, попадащи в обхвата на параграфи 5 - 7 от настоящия стандарт, за които той се прилага.”

B8. МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансова отчетност се изменя както е описано по-долу.

В параграф 12 позоваването на параграфи 13 - 25А се изменя на 13 - 25В.

В параграф 13, букви е) и ж) се изменят и се създава нова буква з), както следва:

“е) активи и пасиви на дъщерни дружества, асоциирани и съвместни предприятия (параграфи 24 и 25);

ж) определяне на признати в предишни отчети финансови инструменти (параграф 25А);

и

з) трансакции с плащане на базата на акции (параграфи 25Б и 25В).”

Добавят се нови параграфи 25Б и 25В, както следва:

“25Б. Препоръчва се, но не е задължително, прилагащото за първи път предприятие да приложи МСФО 2 Плащане на базата на акции по отношение на капиталови инструменти, предоставени на или преди 7 ноември 2002 г. Препоръчва се също, но не е задължително, прилагащото за първи път предприятие да приложи МСФО 2 по отношение на капиталови инструменти, предоставени след 7 ноември 2002 г., които са пораждали права преди по-късната от следните две дати: а) датата на преминаване към МСФО и б) 1 януари 2005 г. Въпреки това, ако прилагащото за първи път предприятие избере да приложи МСФО 2 по отношение на такива капиталови инструменти, то може да го направи само при положение че предприятието публично е оповестило справедливата стойност на тези капиталови инструменти, определена на датата на оценяването им, както се изисква от МСФО 2. За всички актове на предоставяне на капиталови инструменти, спрямо които не е приложен МСФО 2 (напр. капиталови инструменти, предоставени на или преди 7 ноември 2002 г.) прилагащото МСФО за първи път предприятие е длъжно въпреки това да оповести информацията, изисквана по силата на параграфи 44 и 45 от МСФО 2. Ако прилагащото за първи път предприятие промени сроковете или условията на предоставянето на капиталови инструменти, по отношение на които не е бил приложен МСФО 2, то не е длъжно да прилага параграфи 26 - 29 от МСФО 2, ако промяната е била извършена преди по-късната от следните две дати: а) датата на преминаване към МСФО и б) 1 януари 2005 г.

25В. Препоръчва се, но не е задължително, прилагащото за първи път предприятие да приложи МСФО 2 по отношение на задължения, възникващи при трансакции с плащане на базата на акции, разплатени преди датата на преминаване към МСФО. Препоръчва се, но не е задължително, прилагащото за 32005R0211- ЦПР-редактиран

първи път предприятие да приложи МСФО 2 по отношение на задължения, които са били разплатени преди 1 януари 2005 г. За задължения, спрямо които се прилага МСФО 2, не е задължително прилагащото за първи път предприятие да представя преизчислена сравнителна информация, доколкото тя се отнася за период или дата преди 7 ноември 2002 г.”